

АБОНАМЕНТЪ:
 За България год. 20 л.
 6 м. 12 л.
 За странство . 40 л.
Единъ брой 20 стат.
 Телефонъ № 368.

ДОБРУДЖА

Органъ на Централния Добруджански Народенъ Съветъ

ЗА ОБКЛЕННЯ
 се плаща по споразумение.
 Адресъ:
 в „ДОБРУДЖА“ — площадъ
 „Черна Дямагия“ № 5.
 Излиза
 сряда и сбота.
 Разкопчи се се връщатъ.

Двѣтъ възможности.

Онова, което ромжнитѣ, заслѣни отъ щастливия обратъ на работитѣ, не виждатъ, въ вѣнния наблюдател не е трудно да забѣлѣжи, щомъ има малко способностъ да обобщава и анализира противорѣчията, съ които ромжнитѣ миниратъ новото здание на „Велика Ромжния“.

Въ това отношение заслужава да се помѣсти кореспонденцията на „Бернеръ Таблатъ“ отъ 21 юни на нѣкой си Балканикусъ. Авторътъ посочва двѣ възможности, които сж се прѣдставили прѣдъ ромжнскитѣ държавници слѣдъ оттеглянето на неприятелскитѣ войски отъ Ромжния: 1) Основаването на една верига автономни републики, населени съ едно значително ромжнско население, която въ възможностъ пропадна и 2) Анексиитѣ и империализма, която възможностъ биде възприета отъ ромжнскитѣ политци. Съ анексиране на Седмоградско, Буковина и Бесарабия и съ присъединението на Добруджа, Ромжния става една държава съ около 15 милиона жители. Съ това, обаче, се покачва още повече и процента на чуждитѣ народности, които ще съставляватъ приблизително 30% отъ цѣлото население. Способна ли е, обаче, Ромжния да асимилира толкова много чужденци и то такива съ по-висока отъ ромжнската култура? Достатъчно е да се спомене опитътъ на Русия, Австро-Унгария и Германия. Оставатъ, значи, принудителни мѣрки и насилствено ромжнизирване. Борбата съ чуждитѣ народности и непрѣстанната война срѣщу сепаратичнитѣ тенденции ще ангажиратъ всичката сила на Ромжния. При това, прибавени съображения отъ вѣнната политика, ще затруднятъ още повече положението ѝ. Империалистичнитѣ тенденции на Ромжния навлѣкоха на страната недовѣрието и неприязнеността на всичкитѣ ѝ съсѣди.

Не по-добри сж отношенията ѝ съ сѣрбитѣ, които се влошиха съ рѣшението относно Банатъ. Анексирането на Бесарабия и частъ отъ Буковина, населена въ по-голтмата си частъ съ украинци, влоши отношенията на Ромжния къмъ Русия и Украйна. Най-послѣ опрѣдѣлената вече граница между Унгария и Ромжния прѣдизвика послѣдната война между двата народа. Тази война се води не само отъ национално-патриотични съображения, но главно отъ економическо-стопански.

Ромжния търси своето спасение, завършва Балканикусъ, въ платонични и отдалечени съюзи и въ политически комбинации, които почти винаги се оказватъ невъзможни. Въ прѣрки своитѣ симпатии и въпрѣки належащата нужда, въ 1914 година

Франция не можа да ѝ помогне, когато бѣше нападната отъ болшевикитѣ и застрашена отъ Германия. Ромжнскитѣ политци, замаяни отъ неочаквания триумфъ, изглежда, че сж забравили тази ужасна и поучителна дѣйствителностъ. Тѣ прѣдпочитатъ илюзиитѣ и смѣткитѣ прѣдъ едно приятелско и дефинитивно споразумѣние съ съсѣдитѣ си.

Но, ако ромжнитѣ не виждатъ пропастьта, въ която се хвърлятъ стремглаво, Европа, която има всички интересъ да запази мира на Балканитѣ, не я ли вижда?

Кждѣ ще се стигне по тоя пътъ, още не е ясно; но повече отъ очевидно е, че утрѣшна Русия ще поиска и ще наложи ревизия на днешнитѣ мирни условия, а това ще развърже редъ незадоволства, подъ натиска на които изкуствено създаденитѣ и уголѣмени държави едва ли ще оцѣлѣтъ.

„Безъ Русия нѣма миръ“, заявиха и френци, и англичани, и при все това се свърза балканския въпросъ съ Русия.

Русия се тласка на югъ, а България на сѣверъ. Ромжнитѣ, които подкрѣпятъ грѣцкитѣ аспирации къмъ Вѣло море, не виждатъ онова, отъ което покойния Карлъ нѣкога напразно се страхуваше — грамадната ножица, крилата на която букурещката политика, въ своето заслѣпление, може да тури въ движение.

М. Бончевъ.

Изпращането на италианцитѣ отъ Силистра.

Споредъ ромжнски свѣдѣния.

Вѣстникъ „Диминяца“ описва, споредъ единъ издаванъ въ Силистра вѣстникъ, заминаването на италианскитѣ войски отъ Силистра по слѣдния начинъ: Симпатията, която италианскитѣ офицери показваха на населението отъ българска народностъ въ града, бѣ възнаградена съ манифестацията, която населението направи на пристанището, при заминаването имъ.

Много прѣди заминаването на парахода бѣше се стекло всичко, което Силистра имаше по-отбрано. Мже, жени, и особно госпожици, облѣчени въ празнични дрехи, съ всевъзможни букети цвѣтъ, съ ленти отъ български триколюрь, очакваха минаването на офицеритѣ.

Въ часътъ 2 1/2, когато пристигнаха офицеритѣ, моментътъ бѣше значителенъ. Госпожицитѣ бързаха да поднесатъ букетитѣ; а по лицата имъ се забѣлѣваше скръбта, че тия политически протектори напускатъ града.

Когато параходътъ трѣгна нагоръ, останалитѣ развѣваха кърпи, а отъ парахода имъ се отговаряше съ размахване на букетитѣ; и тѣзи изрази на искрена раздѣла продължиха до като параходътъ се отдалечи толкова далеко, че вече нищо не се забѣлѣваше.

Една мизерна лъжа.

Манталитетътъ на единъ ромжнски вѣстникъ.

„Универсулъ“ отъ 25 юли, като хроникера „конгреса на мюсюлманитѣ отъ Добруджа“, състоялъ се въ Кюстенджа, лансирва една мизерна лъжа, като смѣта съ подобни постѣпки да защитява ромжнската кауза и да опетни българското дѣло. „Универсулъ“ казва, че въ кюстенджанската джамия — построена отъ ромжнитѣ, както се знае, съ една нищожна частъ отъ стойността на ограбенитѣ отъ държавата мюсюлмански вакуфи въ сѣверна Добруджа — се отслужила божествена служба за главния мюфтия отъ кюстенджанския окръгъ, Афузъ Рифатъ, „който умрѣлъ подъ неприятелската окулация поради побоя, който му нанесли българскитѣ войници.“ Тази лъжа на „Универсулъ“ за умираването на мюфтията отъ побой, нанесенъ отъ български войници, издава всичката нравствена фигура на тоя жалкъ жълтъ и продаженъ органъ. Бърза да отбѣлѣжимъ, че въ ни единъ другъ ромжнски вѣстникъ ние не срѣсвахме дръзката измислица на органа на площадната мислъ отвѣдъ Дунава.

Оплаквания на буковинцитѣ.

Издаваниятъ въ Черновицъ (Буковина) ромжнски вѣстникъ „Буковина“ се оплаква, че чиновницитѣ спиратъ селянитѣ, биятъ ги, обираатъ ги и ги подиграватъ.

„Съ една дума, казва „Буковина“, чиновници на страната, ромжии, еднородци и еднокръвни, подиграватъ нашитѣ селяни“.

Ако това става съ ромжнскитѣ селяни въ Буковина, то явно е какъ ромжнскитѣ чиновници третиратъ селянитѣ отъ Добруджа, българии, и турци по народностъ, т. е. хора, които не сж нито отъ единъ родъ, нито отъ една кръвъ съ тѣхъ.

Плодородието въ южна Добруджа.

„Епока“ съобщава, че плодородието въ южна Добруджа е пословично голѣмо. Мѣстнитѣ българии имали „дрзостта“ (indrazneala) да казватъ на ромжнитѣ: „Виждате ли, трѣбваше да дойдатъ нашитѣ, за да ви покажемъ какъ се работи“.

Това е неумишленъ отговоръ на ония букурещки кореспонденти, които бѣха писали, че разкошнитѣ есенни посѣви въ южна Добруджа се дължали на ромжнската власт, при все, че тѣ се настани въ Добруджа къмъ края на декември м. г.

Политическата криза въ Ромжния.

„Диминяца“ отъ 25 того дава една точна характеристика на политическата криза въ Ромжния. Прѣдаваме ѝ съ малки съкращения:

Отъ когато г. Братияну се завърна отъ Парижъ, намираме се въ постоянна криза. Психологическиятъ моментъ — подписването на договора съ Австрия ше насжи слѣдъ 10—15 дена. Правителството на Братияну е рѣшено окончателно да не подписва и да подаде оставка. То остава още на властъ и обосновава това, че може би, още едно по-добро информирание на съюзницитѣ или развитието на събитията, ще доведе до една промѣна въ условията, които г. Братияну обяви за непримливи. Такова може да бжде офансивата на рѣка Тиса.

Възелътъ на кризата си остава чл. 5, относително меншествата, но той изглежда да е формулиранъ въ съгласие съ Уилсонъ и обявенъ за непрѣмливъ. Това прави окончателно рѣшението на правителството да се оттегли.

Изглежда, че Братияну прѣпоръчва едно правителство на съпротива, защото, който би се опиталъ да подпише, би срѣщналъ съпротивлението на либералната партия и на рѣшающитѣ фактори отъ освободенитѣ територии. Споредъ друга версия, Братияну прѣпоръчвалъ едно извънполитическо правителство, подъ прѣдседателството на нѣкой генералъ, който, като отстѣпни на необходимоститѣ, които не ще забавятъ да се проявятъ, ще може да подпише мира съ най-енергиченъ протестъ, и безъ да става нужда да се назначаватъ нови делегати.

Изъ ромжнския печатъ.

Нова ромжнска столица.

Въ известни ромжнски кръгове се разисква въпроса да се прѣнесе ромжнската столица отъ Букурещъ въ Брашовъ или въ Галацъ.

На пътъ за Буда-Пеща.

Защо ромжнитѣ се резервираха до сега.

Ромжнски вѣстници отъ 24 юли съобщаватъ слѣдното: „Поради нападението отъ послѣднитѣ дни отъ страна на унгарскитѣ болшевики, изглежда сигурно, че Ромжния тоя пътъ ще има свободна рѣка да отговори на това нападение, както намѣри за по-съобразно съ своитѣ интереси.“

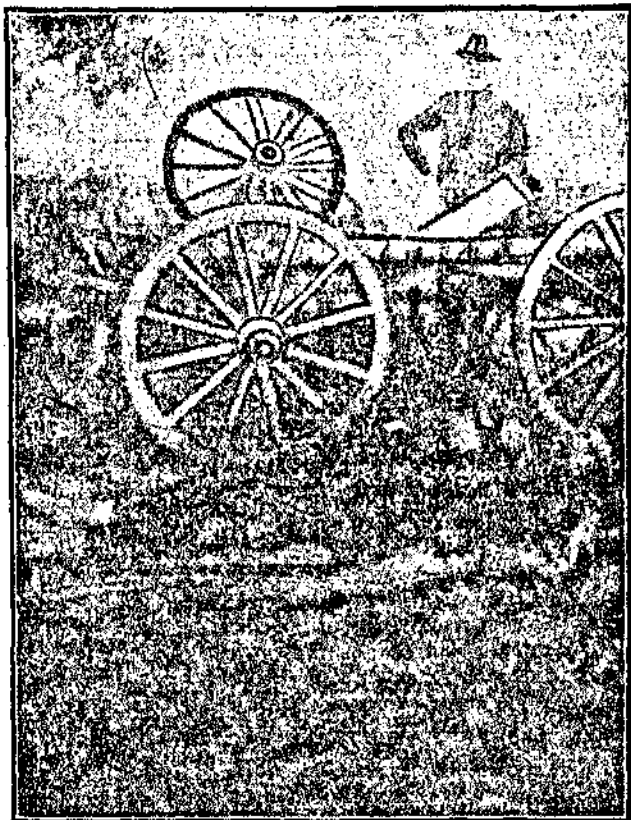
„Ако нашитѣ интереси изискватъ, сигурно е, че пътътъ за Буда-Пеща ни е отворенъ и че конференцията, слѣдъ допуснатитѣ до сега грѣшки, не ще може вече да го затвори“.

ЖИВОТЪТЪ ВЪ ДОБРУДЖА.

Едно варварско убийство.

Въ Добруджа положението е такова, че човѣкъ не е сигуренъ да отиде даже до края на селото си, безъ да рискува да бѣде раненъ, убитъ или най-малкото обранъ. За него не съществува ни най-малката сигурност. Ромжискиятъ жандарми вършатъ каквото искатъ. Ние непрѣстанно сме изнасяли произволитѣ, своеволията и прѣстѣпленята на тая ромжиска администрация и жандармерия, подъ чието попечителство добруджанското население има нещастнието да бѣде поставено отново. Прѣдъ съвѣстията на обществото изнасяме другъ единъ случай на прѣстѣпност и своеволие, проявени отъ ромжиски жандарми. На 24 юни н. г., къмъ 4 часа слѣдъ обѣдъ жителъ на селото Куюжукъ, Добришко, Гани Ивановъ, 89-годишенъ старецъ, заедно съ помалкия си синъ Велико Ганевъ, съ една двуконна каруца трѣгва отъ дома си, за да отиде при цигани-дърводѣлци, които се намирали на края на селото, за да му поправятъ едно колело и двѣ малки бурета. Въ момента, когато слизали въ дола, въ който се намирали циганитѣ, четирма ромжиски жандарми се появили на срѣщния брѣгъ и хвърлятъ съвѣсъмъ безпричинно два валпа върху каруцата. Още при първия валпъ конетѣ се подплашватъ и старецътъ дава на сина си юздитѣ на конетѣ и му казва да ги спре. Старецътъ бива смъртно раненъ и една отъ конетѣ

убитъ. Слѣдъ това жандармитѣ идватъ до каруцата и, като виждатъ убийството, отминаватъ къмъ село Баладжа. Слѣдъ малко пристига при каруцата братовиятъ му синъ Стоилъ Станевъ Кючуковъ

заедно съ други познати и свалятъ стареца отъ каруцата, който въ тоя моментъ издѣхва. По това варварско убийство сж замолени италианскитѣ окупационни власти за анкета, която сж щитѣ съ готовност сж уредили и която, справедливо и безпристрастно водена, ще покаже мѣстото на ромжискиятъ жандарми.

Тая случка много добръ рисува положението, въ което се намира добруджанското население и отношението на ромжискиятъ власти къмъ него.

Разкази на очевидци.

Юрданъ Парушевъ Типовъ, 18 год., овчаринъ, отъ с. Пчеларово, околия Добричка, протрета на 24 юни да

ваме по-горѣ, е напусналъ селото на 1 юни и разказва:

На 25 юни улотивихъ въ нашата ра-

вица, че си пасе овцетѣ гъркѣтъ овчаринъ Ангелъ. Той бѣше заставенъ да плати за загубага на сума 90 лева. Наклеветява ме прѣдъ жандармитѣ, че съмъ ужъ вършилъ шпионство. На 1 юли додоха на полето и ме нахвърлиха двама жандарми, отъ които една се казва Василеску, а другия зная, че се вика Митика. Азъ бѣхъ самъ при овцетѣ. Тѣ ми казаха да отида въ секцията, защото ме викалъ шефътъ. Помогихъ ги да почакаятъ, додѣто доде другаря ми, защото не можехъ да остава сами овцетѣ. Почнаха да ме псуватъ. Едина отъ тѣхъ, Василеску, се спусна върху мене съ ножъ въ рѣжа, но азъ му отнехъ ножа и го хвърлихъ настрана и, разбира се, за защита ударихъ го съ сопата си. Вториятъ се спусна съ пушката си да ме удари съ приклада. Азъ, брагнѣйки се съ сопата си, поврѣдихъ му пушката. Той се опита съ нея да стрѣля, азъ почнахъ да бѣгамъ и се оказа, че пушката му е поврѣдена. Тогава той взе пушката на другаря си и даде по мене нѣколко вистрѣла. Съ третия си куршумъ ме удари въ дѣсната рѣжа, Още тогава, безъ да се отбия дома, забѣгнахъ за България.

Юрданъ Димитровъ, 50 год., земледѣлецъ, отъ с. Гарванъ, околия Островска, разказва:

Собствената ми земя 5 хектара съ посѣвитѣ ми бѣ отнета. Шефулъ доминитялъ дава на сина ми Димитръ Юрдановъ три хектара отъ собствената ми земя, но полъ наемъ. Това е станало срѣщу едно агне, иначе и тая земя нѣеше да бѣде дадена на нѣкой ромжинецъ. Посѣвитѣ отъ земитѣ, които бѣхъ взелъ полъ наемъ, сжщо ми се отнеха. Стопанитѣ на земитѣ ми върнаха наема, а пѣкъ, посѣвитѣ бѣха раздадени на ромжии. Нито стотинка не получихме за тѣхъ. Тѣ бѣха раздадени на нѣколко души, между които сж: Николае Машинъ и Николай Фотя.

Глобиха ме съ 1500 лева, защото едина ми синъ билъ български стражаръ.

Маринъ Ивановъ, 70-годишенъ старецъ, умрѣ въ затвора въ Кюстенджа съвѣсъмъ невиненъ. Взета е земята 10 хектара на сина му Костадинъ Мариновъ. Записа едно агне и 240 лева въ Кюстенджа, кждѣто трѣбва, и се завръща съ бѣлѣжка за отгъна на депозитирването, обаче, мѣстната общинска власть не признава записката. Така, че ромжитѣ, на които е дадена земята, продължаватъ да женатъ посѣвитѣ.

Добришка околия.

Изправителнитѣ мѣрки на културната ромжиска власть. На 22 юни н. г. въ с. Коркутъ е пристигналъ Хараламби Иванчевъ, жителъ отъ с. Есеквой, Кузгунско. Той слѣдъ четири-мѣсечно бѣжанство отива да обиколи сѣмейството си, обаче, на 16 того вечерята, тѣмко когато приближилъ границата при село Владимирово, трима ромжиски жандарми го залавятъ и, слѣдъ като му нанисатъ тежъкъ побой и го обиратъ, откарватъ го въ секцията на с. Владимирово, кждѣто отново е билъ подложенъ на побой. Прѣстоюва една вечеръ и слѣдъ това го откарватъ въ

с. Екисче и тамъ наново го биятъ. Отгукъ откаранъ е билъ въ Кара-пелигската секция, кждѣто прѣстоюва една вечеръ. На другия денъ откаранъ бива въ Ср.Чамурлийската секция, шефътъ на която, нѣкой си Винтила Замфиръ, който е извѣстенъ и по Кара-Муралския инцидентъ, почва да го бие до като най-послѣ отъ бой го повалилъ на земята. Отгукъ той билъ закаранъ въ гр. Добричъ, кждѣто стоялъ една вечеръ и на другия денъ, тѣмко по обѣдъ, като билъ оставенъ да стѣче дърва въ двора на затвора, сполучва да избѣга и доде въ България.

Събирането на данѣцитѣ. Ромжискиятъ власти сж взели мѣрки за да се принудятъ добруджанцитѣ да изплащатъ данѣцитѣ за 1916, 1917, 1918 год: не излаватъ позволителни на селянитѣ за смилане на храна по мелницитѣ, до като не прѣдставишъ бирнически квитанции, че си се издѣлжилъ прѣлъ държавата. Така се е случило съ Милчо Великовъ и Демиръ Демировъ отъ с. Калиево, Добришко.

Ангария. Отъ 27 юни н. г. до 4 юли н. г. ромжискиятъ жандарми на Срѣдно-Чамурлийската общ (Добришко) сж обходили селата на общината, като изкарвали на сила хората да правятъ ново щосе. Който е давалъ пари агнега, пилета или яйца, жандармитѣ сж го оставяли за сега, а който не може да даде нищо, сж го изкарвали съ бой. Така сжщо е постѣпено и съ женитѣ, на които мжжетѣ сж забѣгнали. На 2 юли н. г. жандармитѣ сж събрали въ с. Голѣмо-Чамурли 500 яйца, нѣколко пилета и др. и ги занесли на субпрефекта въ с. Езиево.

Разказъ на Насуфъ Хасановъ. На 29 юли н. г. е пристигналъ въ с. Коркутъ (Варненско) турчинътъ Насуфъ Хасановъ, жителъ на с. Есеквой, Кузгунско, които при идването на ромжичитѣ бива заловенъ и изпратенъ подъ стража въ Кюстенджа, отъ кждѣто щѣлъ да бѣде изпратенъ войникъ въ Бесарабия въ 35 полкъ. До закарването му Кюстенджа той е билъ смазанъ отъ бой и е билъ обранъ. По секциитѣ е билъ битъ. Отъ всички секции най-безчовѣчно е битъ въ тая въ с. Параквой. Най-послѣ той сполучва да избѣга отъ кюстенджанския затворъ.

Разказъ на Стоянъ Китановъ. На 17 юли н. г. отъ Добричъ е избѣгалъ тамошниятъ жигель Стоянъ Китановъ, 46-годишенъ. Нѣколко деня той билъ с. Арнаукуюсу, Добришко на работа. На 17 юли н. г. се връща дома си въ гр. Добричъ, но не можалъ да стои повече отъ единъ часъ, защото жена му оше на вратата го прѣсрѣща и му казва, че току-що ромжичитѣ си отишли. Тѣ били дошли да го търсятъ. Обвиненъ е билъ, че прѣзъ врѣме на войната е билъ български войникъ. Прѣдшния денъ двамата му съсѣди — Юрданъ Петровъ и Ганчо Генчевъ сж били заловени и за сждбата имъ никой нищо не знае. Поради всичко това, той е билъ принуденъ оше веднага да поеме пѣтя за България. Ромжичитѣ търсятъ и арестуватъ всички, главно българи, които прѣди и прѣзъ войната сж били български войници.

Още по историята на комитаджилѣка въ Добруджа.

Обвиненията на ромжичитѣ. — Фати, които показватъ, да се намиратъ виновнитѣ.

„Диминяца“, както и други нѣкои ромжиски вѣстници, се безпокоятъ отъ това, че окупационнитѣ войски въ южна Добруджа се отнасятъ добръ и справедливо съ мирното българско население и затова бързатъ да лансиратъ тенденциозни и клеветнически измислици.

Така въ броя си отъ 25 юли тоя вѣстникъ пише:

„Вѣстникитѣ, които излизатъ въ Кадрилатера, донасятъ ежедневно все по-обезпокоителни вѣсти.

Изглежда, че българитѣ въ Кадрилатера тероризиратъ тамошнитѣ населеня, оставени на произвола на комититѣ.

„Налагатъ се поради това бързи мѣрки. Вѣстникъ „Силистра“ разказва, че три убийства сж извършени въ Си-

листренско само въ една седмица. По слѣдното било на единъ ходжа отъ село Хорозларъ, Сарсѣнларска община. Това възмутило населението и 100 души се явили прѣдъ окръжния управителъ и прѣдъ коменданта на италианскитѣ войски, да искатъ да се взематъ мѣрки противъ българскитѣ комити.

Тая постѣпка заставила италианския воененъ началникъ да оповѣсти, че ще вземе най-строги мѣрки противъ слутителитѣ на реда, и да наложи една глоба отъ 10,000 лева на жителитѣ отъ село Сарсѣнларъ, която глоба да се плати на финансовото управление въ Силистра.

Отъ своя страна, окръжниятъ управителъ прѣдприелъ анкета, която установила, че убийствата сж извършени отъ добръ организирани чети, които идатъ отъ България, за да тероризиратъ чиновницитѣ и населението на окръга. Префектътъ донесълъ това на правителството въ Букурещъ, и понс-

